

Bryssel den 5.4.2017
COM(2017) 160 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

**Tredje årliga rapporten om genomförandet av del IV i avtalet om upprättande av en
associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och
Centralamerika, å andra sidan**

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Tredje årliga rapporten om genomförandet av del IV i avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan

1. Inledning

År 2016 gick genomförandet av handelspelaren (del IV) i associeringsavtalet mellan EU och Centralamerika som upprättar en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan (nedan kallat *avtalet*)¹ in på sitt tredje år. Enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 20/2013 av den 15 januari 2013 om tillämpning av den bilaterala skyddsklausulen och stabiliseringsmekanismen för bananer i avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan² (nedan kallad *förordningen*) ska kommissionen lägga fram en årlig rapport för Europaparlamentet och rådet. Föreliggande rapport presenteras med anledning av detta krav.

2. ÖVERGRIPANDE BEDÖMNING: UTVECKLINGEN AV HANDELN

2.1. Metod

I enlighet med den metod som används i tidigare rapporter om genomförandet av avtalet³ bygger beräkningarna av EU:s import på uppgifter från Eurostat, framtagna i oktober 2016, medan EU:s export till Centralamerika bygger på centralamerikansk statistik. Eftersom den centralamerikanska statistiken är uttryckt i US-dollar har dessa belopp omräknats till euro med hjälp av den årliga växelkurs som Eurostat använder⁴.

Det finns naturligtvis många olika skäl till att handelsströmmarna varierar och det går inte att säga att variationerna enbart beror på hur långt man har kommit i arbetet med att genomföra avtalet.

2.2. Utveckling av den totala handeln med Centralamerika (varor)

Enligt den statistik som har presenterats av Sieca (sekretariatet för ekonomisk integration i Centralamerika) minskade å ena sidan handeln mellan de centralamerikanska länderna och resten av världen med 6 % mellan 2014 och 2015. Å andra sidan ökade EU:s handel med resten av världen med 3,6 % under samma period (Eurostat). Sett ur detta bredare perspektiv visade sig den bilaterala handeln mellan EU och Centralamerika vara förhållandevis motståndskraftig. Den totala handeln mellan de två regionerna minskade endast måttligt (med 0,7 %) till 10,5 miljarder euro. EU uppvisade en positiv handelsbalans med Centralamerika på 162 miljoner euro 2015 (efter att ha uppvisat ett underskott med 853 miljoner euro föregående år).

¹ EUT L 346, 15.12.2012, s. 3.

² EUT L 17, 19.1.2013, s. 13.

³ COM(2016) 73 final.

⁴ Den genomsnittliga växelkursen EUR/USD var 1,3281 år 2013, 1,3285 år 2014 och 1,1095 år 2015.

**Handelsströmmar mellan EU och Centralamerika samt årlig tillväxt
(i miljoner euro – 2015)**

Land	EU:s export ^(*)		EU:s import ^(**)		Handelsströmmar, totalt	
Costa Rica	1 312	23,1 %	2 250	- 40,4 %	3 562	-35 %
Guatemala	1 194	22,3 %	865	25 %	2 059	23,3 %
Honduras	592	29,1 %	1 015	20,5 %	1 606	24 %
Nicaragua	379	54,2 %	326	14,5 %	705	32 %
Panama	1 278	8,2 %	555	26,1 %	1 833	13 %
El Salvador	603	29,8 %	195	5,5 %	798	23 %
TOTALT	5 358	22 %	5 196	- 16,8 %	10 526	-0,7 %

**Exportuppgifterna bygger på statistik från varje land i regionen*

***Importuppgifterna bygger på uppgifter från Eurostat*

Källa: Eurostat och Sieca

Under 2015 ökade EU:s export till Centralamerika med totalt 22 % enligt regional centralamerikansk statistik. Samtidigt sjönk värdet av EU:s import från Centralamerika med 16,8 %. En överlag positiv trend noteras dock i handelsströmmarna mellan EU och varje enskilt centralamerikanskt land. Ett undantag är dock Costa Rica, där handeln minskade från 3,77 miljarder euro till 2,25 miljarder euro. Skälet är att ett stort multinationellt IKT-komponentföretag i landet nästan helt upphört med sin export av kontors- och telekomutrustning.

För andra året i rad har flytten till Sydostasien av landets tidigare största exportör av it-komponenter haft en kraftigt negativ effekt på värdet av landets totala export till EU. EU:s import av kontors- och telekommunikationsutrustning från Costa Rica minskade med nästan 94 % under 2015. Den totala exporten av it-utrustning sjönk från 2 372 miljoner euro 2013 till endast 147 miljoner euro 2015.

	2013	2014	2015	2013–2015 Förändring i %
Kontors- och telekomutrustning	2 372	1 925	147	-93,8 %

EU:s import från Centralamerika, fördelning och årlig utveckling (i miljoner euro)

Källa: Eurostat och generaldirektoratet för handel (GD Handel)

Om man bortser från den kraftigt minskade exporten av it-komponenter från Costa Rica har EU:s export och import till och från vart och ett av de sex länderna i regionen totalt sett ökat med över 20 % i 8 av de 12 möjliga export- och importkombinationerna under det tredje året av

avtalets genomförande. Detta återspeglas i de totala handelsströmmarna som har ökat med mer än 20 % för fyra av de sex länderna (och med över 10 % för det femte). Costa Rica är undantaget även under 2016 av specifika och inhemska skäl som med största sannolikhet inte kommer att fortsätta under kommande år.

Den centralamerikanska exporten till EU är fortfarande koncentrerad till några viktiga exportprodukter, även om antalet produkter som exporterades till EU enligt Sieca⁵ ökade med 5,3 % under 2015 jämfört med föregående år. Den omfattar idag 1 615 produkter (sexsiffriga tullpositioner i Harmoniserade systemet för Centralamerika (CA HS)).

De största importsektorerna från Centralamerika (per HS-avdelning) under 2015 var följande: Vegetabiliska produkter (51 %), livsmedel, drycker och tobak (11,1 %), optiska instrument och fotoapparater (8,1 %). EU:s främsta exportsektorer till regionen var följande: Maskiner, apparater och mekaniska redskap (23,8 %), produkter av kemiska och närstående industrier (22,6 %), transportutrustning (14,3 %).

EU:s export till Centralamerika gick under 2015 främst till Costa Rica (25 %), följt av Panama och Guatemala (24 % respektive 22 %). De mest exporterade produkterna under 2015 var läkemedel (11 % av EU:s export), följt av motorfordon (7 %) och stålvaror (5 %).

Samtidigt noterades en kraftig ökning av den centralamerikanska exporten under 2015 för följande produkter⁶:

- Importen av **optiska instrument och fotoapparater** (HS 90) till EU ökade med 46 % från 284,8 miljoner euro till 417 miljoner euro.
- EU:s import av **medicinska instrument** ökade med 32 % (från 194 miljoner euro till 257 miljoner euro).
- Importen av **kaffe** ökade med 33 % (från 702 miljoner euro till 935 miljoner euro). Regionen har lyckats återhämta sig efter förlusterna till följd av den bladrostepidemi som 2014 slog hårt mot Centralamerikas produktion och export av kaffe.

Guatemala ökade sin export till EU från 691 miljoner euro 2014 till 865 miljoner euro 2015. Några exportvaror som ökat kraftigt är bland annat följande: Ätbar frukt och ätbara nötter (HS 08) ökade till 70 miljoner euro (en ökning med över 130 %), mineralmalm (HS 26) ökade till 69,2 miljoner euro (en ökning med 168 %) och grönsaker (HS 07) ökade till 50,3 miljoner euro (en ökning med 30 %).

Nicaraguas handelsströmmar uppvisade den största procentuella ökningen (32 % under 2015). Detta beror på en kraftig ökning av både EU:s export till landet (en ökning med 54 %) och EU:s import som ökade med 14,5 % från 285 miljoner euro till 326,5 miljoner euro. Ökningen av EU:s export till Nicaragua var särskilt betydande i fråga om följande HS-nummer: Elektriska maskiner (HS 85) ökade med 141 % till 87 miljoner euro, stämplar och tryckta böcker (HS 49) ökade med 202 % till 11 miljoner euro och gummi (HS 40) ökade med 63 %.

⁵ Sistema de Integración Económica de Centroamérica.

⁶ Källa: Eurostat/GD Handel.

Även Nicaraguas import ökade markant, särskilt för följande HS-nummer: Importen av ätbar frukt och ätbara nötter (HS 08) ökade till 6,5 miljoner euro, kaffe till 94 miljoner euro (en ökning med 47 %) och oljeväxtfrön (HS 12) ökade från 25 miljoner euro till 35 miljoner euro (en ökning med 29 %).

Även handelsströmmarna mellan Honduras och EU ökade kraftigt. EU:s export ökade framförallt för följande HS-nummer: Elektriska maskiner (HS 85) ökade med 88 % till 132 miljoner euro, farmaceutiska produkter (HS 30) ökade med 154 % och kemiska produkter (HS 38) med 98 %. EU:s totala import ökade från 841 miljoner euro 2014 till 1,01 miljarder euro nästföljande år. Några av de traditionella produkter som ökade mest var följande: Kaffe (HS 09) från 447,3 miljoner euro till 607,5 miljoner euro (en ökning med 36 %), tobak (HS 24) ökade med 56 % och grönsaker (HS 07) ökade från 11,6 miljoner euro till 19,3 miljoner euro (en ökning med 66 %)⁷.

EU:s import från Panama ökade med 27 %, bland annat till följd av ökningar inom följande HS-nummer: Däck (HS 4011) ökade till 62,4 miljoner euro (en ökning med 72 %) och fodermedel (HS 23) ökade till 7,6 miljoner euro (123 %). Viktiga transaktioner inom sjöfarten gjorde även att importen av fartyg (HS 89) mer än fördubblades till 201 miljoner euro. Exporten av kaffe (HS 09) – som inte är en traditionell handelsvara från Panama till EU – ökade också med 66 %.

Det noterades även stora positiva variationer i EU:s export till Costa Rica (som ökade med 23 %) och El Salvador (som ökade med 30 %). I Costa Rica noterades särskilt stora ökningar inom följande HS-nummer: Farmaceutiska produkter (HS 30) ökade med 21 %, fordon (HS 87) ökade med 79 % och kemiska produkter (HS 38) ökade med 38 %. I El Salvador noterades nämnvärda ökningar inom mekaniska maskiner (HS 84) med 53 %, elektriska maskiner (HS 85) med 75 % och medicinska instrument (HS 90) med 60 %.

2.3. Utnyttjandet av förmånstullar enligt avtalet

Utnyttjandet av förmånstullar enligt avtalet kan beräknas genom att man uppskattar hur stor del av handeln som sker inom ramen för avtalet. För detta behövs detaljerade uppgifter om tullklarering. Centralamerika har informerat EU om att databaserna hos deras respektive tullmyndigheter för närvarande inte är anpassade för ett regelbundet utbyte av detaljerad statistik för att analysera förmånsbehandling. Undantaget är Costa Rica, som har lämnat sådan statistik till EU.

Costa Ricas statistik för 2015 visar att 16,6 % av EU:s totala export till Costa Rica gjordes enligt de förmåner som ges i avtalet och ytterligare 13,2 % av tullpositionerna liberaliserades helt. När det gäller EU:s import av varor från Centralamerika skedde 53 % av handeln (uttryckt i värde) inom ramen för avtalet.

⁷ Källa: Eurostat

2.4. Utnyttjandet av tullkvoter

I avtalet föreskrivs tullkvoter som ger den andra parten förmånlig tullbehandling upp till kvotens kvantitativa tröskelvärde. Över detta tröskelvärde beläggs importvarorna med tullsatsen för mest gynnad nation.

Associeringsavtalet ger **Centralamerika åtta tullkvoter** för produkter som inte hade något förmånstillträde till EU:s marknad innan avtalet trädde ikraft. Under 2015 använde Centralamerika bara tullkvoterna för två kategorier av produkter från Centralamerika (rörsocker och rom).

Ursprung	Produkter	Enhet	Tullkvotens volym	EU:s import	Utnyttjandegrad
Centralamerika	Vitlök	Ton	550	0	0 %
	Ris		22 000	0	0 %
	Nötkött		10 450	0	0 %
	Svamp		275	0	0 %
	Maniokstärkelse		5 000	0	0 %
	Sockermajs		1 680	0	0 %
Centralamerika utom Panama	Socker	Liter ren alkohol	159 000	158 993	100 %
	Rom i behållare > 2 l		7 600	2 187	28,8 %

Tullkvoter som EU beviljat Centralamerika – utnyttjande under 2015

Utöver tullkvoter har EU också beviljat Centralamerika undantag från ursprungsreglerna enligt särskilda kvoter för 118 tullpositioner. Under det andra tillämpningsåret (2015) var importen enligt dessa kvoter fortfarande mycket låg. Några av de varor som omfattades av förmånsbehandlingen var tonfiskfiléer (kvot för Centralamerika) med en utnyttjandegrad på 18 %, kalsonger och trosor från Costa Rica med 27 %, bysthållare från Costa Rica med en utnyttjandegrad på 100 % och strumpbyxor från El Salvador med 14 %.

Centralamerika beviljade EU **tullkvoter för fyra specifika produkter**. EU:s exportörer använde sig av dessa kvoter under 2015, även om det fortfarande finns en tillväxtmarginal eftersom den nuvarande utnyttjandegraden ligger kvar på under 50 % i bästa fall:

Produkter	Kvot (ton)	Årlig ökning	Volym (ton)	Utnyttjandegrad
Saltad, torkad eller rökt skinka	990	45	260	26 %

Mjölkpulver	1 240	95	148	14 % ⁸
Ost	2 345	150	1 155	44 % ⁹
Berett griskött	990	45	51	4,9 %

Tullkvoter som Centralamerika beviljat EU – utnyttjande under 2015

2.5. Handel med tjänster

När denna rapport sammanställdes fanns det inga uppgifter om handeln med tjänster för 2015 (eftersläpningen av uppgifter för varor är välkänd). I stället granskas 2014 års siffror. Dessa uppgick till 5,9 miljarder euro (en minskning med 3 % jämfört med 2013). 2014 var Panama fortfarande den största handelspartnern när det gäller tjänster (53 % av den totala handeln med tjänster med regionen) följt av Costa Rica (21 %) och Guatemala (13 %).

Land	2013			2014			%
	Kredit	Debet	Totalt	Kredit	Debet	Totalt	
Costa Rica	631,3	499,3	1 130,6	678,1	563,2	1 241,3	10 %
El Salvador	224,8	90,1	314,9	231,7	83,4	315,1	0 %
Guatemala	874,9	202,5	1 077,4	535,2	225,8	761,0	-29 %
Honduras	195,0	187,4	382,4	160,3	89,6	249,9	-35 %
Nicaragua	204,7	48,7	253,4	153,7	91,1	244,8	-3 %
Panama	1 456,4	1 580,1	3 036,5	1 525,4	1 644,4	3 169,8	4 %
Totalt	3 587,1	2 608,1	6 195,2	3 284,4	2 697,5	5 981,9	-3 %

Handel med tjänster mellan Centralamerika och EU under 2014 (i miljoner euro)

Källa: Eurostat

Honduras och Nicaragua – vars totala handelsströmmar ligger på under 300 miljoner euro vardera – noterade stora variationer (procentuellt sett) i sina handelsuppgifter från 2013 till 2014 med en dramatisk minskning på debetsidan (-52 %) för Honduras del och nästan en fördubbling av densamma (87 %) för Nicaraguas del.

De större marknaderna i Panama, Costa Rica och Guatemala uppvisade mer måttliga variationer (i regel under 10 %), liksom El Salvador.

3. GENOMFÖRANDEORGANENS VERKSAMHET

3.1. Underkommittén för tekniska handelshinder

Den 2 juni 2016 diskuterade underkommittén för tekniska handelshinder följande frågor via videokonferens:

- EU tog upp specifika handelsproblem som de betungande registreringsförfaranden som krävs för att sälja produkter på marknaden i Centralamerika och bristen på framsteg i fråga om de interna förfarandena för teknisk harmonisering.

⁸ Genomsnittlig procentsats baserat på tillgängliga uppgifter per centralamerikanskt land.

- EU tog upp ett specifikt handelsproblem i fråga om Panamas införande av tekniska föreskrifter (glass, fruktjuicer och alkoholhaltiga drycker).
- EU uttryckte även oro över de ”intyg om fri försäljning” som begärts i Guatemala.

Avslutningsvis uppmanades Centralamerika att göra ytterligare framsteg med det faktiska genomförandet av en rad regionala tekniska föreskrifter som är klara att antas för att säkerställa uppföljningen av artikel 305 i avtalet och främja den regionala ekonomiska integrationen.

3.2. Rådet för handel och hållbar utveckling

Den 14–16 juni 2016 höll EU och Centralamerika möten mellan de institutioner som ansvarar för att övervaka genomförandet av avtalsbestämmelserna om handel och hållbar utveckling (se avsnitt 4 nedan).

3.3. Underkommittén för immateriella rättigheter

Den 15 juni 2016 hölls det tredje mötet i underkommittén för immateriella rättigheter för att särskilt diskutera följande frågor:

- Åtgärder för att skydda och upprätthålla immateriella rättigheter i Centralamerika, framförallt geografiska beteckningar, samt undersöka hur registreringsförfarandet skulle kunna effektiviseras.
- Möjliga åtgärder för att främja en gynnsam miljö för eventuell (i huvudsak privat) tekniköverföring.

När det gäller geografiska beteckningar uttryckte EU oro över den rättstvist som pågår i Guatemala mellan *Parmigiano Reggiano* och *Prosciutto di Parma* och det lokala varumärket *Parma*. EU uttryckte även oro över den förteckning över påstådda generiska benämningar som Honduras offentliggjort, eftersom det för vissa av dem finns risk för konflikt med EU:s geografiska beteckningar som skyddas genom avtalet.

Vid mötet hade deltagarna även möjlighet att utbyta åsikter om möjliga samarbetsformer för att underlätta arbetet med att uppdatera förteckningen över skyddade geografiska beteckningar.

3.4. Underkommittén för sanitära och fytosanitära frågor

Vid underkommitténs tredje möte den 14–15 juni 2016 poängterade EU följande:

- Vikten av att Centralamerika följer de förfaranden som fastställs i associeringsavtalet för att säkerställa att ansökningar om marknadstillträde hanteras skyndsamt och öppet, bland annat godkännandet av förteckningarna över anläggningar och kontroller.
- Vikten av att uppfylla standarder, riktlinjer och rekommendationer från de internationella standardiseringsorganen.
- Behovet av att presentera vetenskapliga belägg till stöd för lagstiftning och importbestämmelser som avviker från internationella standarder.

- Behovet för de centralamerikanska länderna att fortsätta arbetet med att genomföra bestämmelserna om regional, ekonomisk integration som kommer att underlätta handelsförbindelserna.

3.5. Underkommittén för tullar, handelslättnader och ursprungsregler

Vid underkommitténs möte den 13–14 juni 2016 diskuterades följande frågor:

- Uppfyllandet av Centralamerikas åtaganden om regional integration i området.
- Utarbetandet av två förklarande anmärkningar om ursprungsregler för att komma till rätta med vissa praktiska problem i Centralamerika.

Parterna enades om en gemensam tolkning av vissa aspekter i bilaga II med hjälp av förklarande anmärkningar om ifyllnaden av varucertifikat EUR.1 och om lämplig hantering av felaktigheter eller mindre misstag.

Vidare kom parterna överens om att uppdatera klassificeringssystemet med anledning av ikraftträdandet av den senaste versionen av Världstullorganisationens harmoniserade systems nomenklatur (HS 2012). Den slutliga förteckningen skulle antas av associeringsrådet genom skriftligt förfarande.

Avslutningsvis ville Centralamerika utöka möjligheten att kumulera tonfisk från Mexiko och Chile. EU gick med på att analysera frågan under förutsättning att erforderligt samarbete etablerats mellan länderna.

3.6. Underkommittén för marknadstillträde för varor

Vid mötet i underkommittén den 13 juni 2016 granskade parterna de åtaganden som gjorts under föregående möten och diskuterade bl.a. följande frågor av intresse för EU:

- Costa Ricas åtagande om att se över sitt system för punktskatter på öl.
- Costa Ricas åtagande om att avskaffa skattediskrimineringen för spritdrycker från och med den 1 oktober 2017 (som anges i avtalet).
- Nicaraguas uttagande av en avgift för scanning av varor vid gränskontrollställen.
- Honduras importlicenssystem för import av lök.

EU och Centralamerika enades om att tillgången till säker, uppdaterad och detaljerad statistik var nödvändig för handelspolitiken och åtog sig att fortsätta att utbyta statistik på regional nivå.

3.7. Extra sammanträde om offentlig upphandling

Parterna kom överens om att inrätta en tillfällig, särskild teknisk arbetsgrupp för offentlig upphandling som sammanträdde för första gången den 16 juni 2016. Även om inrättandet av en sådan underkommitté inte föreskrivs i avtalet har det blivit uppenbart att det är lämpligt att behandla offentlig upphandling inom ramen för avtalet. Parterna utbytte information om lagstiftning i olika centralamerikanska länder och om dess förenlighet med bestämmelserna i

avtalet. EU lyfte särskilt fram de förfaranden som nyligen antagits av myndigheterna i Panama och som behöver ses över mot bakgrund av avtalet. Eftersom vissa bestämmelser i landets lagstiftning om offentlig upphandling var under omarbetning uppmanade EU Panama att införa erforderliga ändringar i sin lagstiftning.

3.8. Associeringskommittén

Den 23 juni 2016 höll associeringskommittén sitt tredje möte för att granska de olika underkommittéernas arbete och diskutera andra handelsrelaterade frågor.

EU förklarade vikten av att säkerställa skyddet av geografiska beteckningar i Centralamerika och uttryckte farhågor angående den senaste tidens praxis i Guatemala och Honduras. EU påminde även om Centralamerikas åtaganden om att göra sitt bästa för att genomföra internationellt överenskomna standarder, bland annat när det gäller finansiella tjänster och kampen mot penningtvätt, finansiering av terrorism och skatteflykt. EU presenterade sina initiativ för bolagsbeskattning (EU:s förteckning över tredjeländer som inte samarbetar på skatteområdet och BEPS-projektet för att motverka urholkning av skattebasen och överföring av vinster).

EU uppmanade även Costa Rica att upphöra med sin nuvarande skattediskriminering av öl enligt överenskommelsen i den gemensamma förklaringen. EU uppmanade Panama att följa avtalets kapitel om offentlig upphandling.

När det gäller regional ekonomisk integration förklarade Centralamerika att fullgörandet av de åtaganden som gjorts gentemot EU följdes mycket noggrant av de centralamerikanska handelsministrarna under deras möten i Comieco inom ramen för Sieca. EU framhöll vikten av att genomföra vissa tekniska föreskrifter så snart som möjligt.

När det gäller ändringarna av avtalet till följd av Kroatiens anslutning till EU var parterna överens om att det, trots vissa framsteg, fortfarande fanns skillnader i synen på hur eventuell kompensation till följd av Kroatiens anslutning skulle fastställas. EU uppmanade Centralamerika att inta ett konstruktivt förhållningssätt, särskilt med tanke på att EU redan hade avslutat diskussionerna med EU:s alla andra förmånsbehandlade handelspartner i Latinamerika med tillfredsställande lösningar för båda parter. Man enades om att fortsätta dialogen med målet att nå en överenskommelse så snart som möjligt.

4. HUR SKYLDIGHETERNA BETRÄFFANDE HANDEL OCH HÅLLBAR UTVECKLING UPPFYLLTS

4.1. Institutionella aspekter

Det tredje mötet i rådet för handel och hållbar utveckling hölls i Honduras den 15–16 juni 2016.

Rådet utbytte information om arbetsmarknads- och miljöfrågor, bland annat om den sociala dialogen, icke-diskriminering, ansvarsfulla värdekedjor, kretsloppssamhället och handel med vilda djur och växter. EU lyfte fram meddelandet *Handel för alla*, eftersom dess värdebaserade agenda är särskilt relevant för rådet för handel och hållbar utveckling.

Den 17 juni 2016 hölls ett möte i forumet för dialog med det civila samhället som består av företrädare för det civila samhället i EU och Centralamerika. I mötet deltog företrädare för det civila samhället från samtliga centralamerikanska länder utom Panama och från EU. Det hölls även ett seminarium om handelssystem och handelsmetoder för hållbar utveckling och ett möte mellan ledamöter i rådgivande gruppen från båda regioner. Företrädare för det civila samhället presenterade en gemensam förklaring för rådet som rådet är fast beslutet att besvara längre fram. Mer information finns på <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-3rd-eu-central-america>.

4.2. Genomförande av Internationella arbetsorganisationens (ILO) konventioner

Under mötet i rådet för handel och hållbar utveckling rapporterade parterna om sitt arbete med att genomföra ILO:s konventioner och om den senaste tidens ändringar i lagstiftningen. El Salvador och Guatemala besvarade EU:s frågor om ILO:s konvention om föreningsfrihet som veckan före diskuterades som ett allvarligt respektive extremt allvarligt och brådskande fall vid Internationella arbetskonferensen.

Det konstaterades att man inom ILO:s tillsynsmekanismer i juni 2016 diskuterat El Salvadors och Guatemalas genomförande av konvention 87 angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, med anledning av att arbetstagarrepresentanter misshandlats och mördats. EU kommer att fortsätta att bevaka situationen och främja samarbetet med ILO på området.

4.3. Genomförande av multilaterala miljöavtal

Under rådets möte utbytte parterna även synpunkter i miljöfrågor. Bland annat Costa Rica beskrev hur man strategiskt använde sina ambitiösa koldioxidmål för att driva fram innovationer i produktionssektorer som kaffe och boskap. EU informerade om den senaste händelseutvecklingen, bland annat när det gäller paketet om ett kretsloppssamhälle och handlingsplanen mot olaga handel med vilda djur och växter.

De centralamerikanska parterna och EU konstaterade att de hade samarbetat i ett antal frågor vid Cites partskonferens i september 2016. Bland annat hade EU ställt sig bakom ett förslag från Guatemala och tre andra Cites-medlemmar om att reglera handeln med samtliga Dalbergia-arter (rosenträ).

4.4. Utveckling av en positiv agenda för handel och hållbar utveckling

Diskussionerna fortsatte om utvecklingen av en positiv agenda, och det fanns en del delade meningar om verksamhetens huvudsakliga fokus. Ett förslag om att anordna ett evenemang om ansvarsfulla globala värdekedjor under början av 2017 fick allmänt stöd.

5. GENOMFÖRANDET AV FÖRORDNINGEN (STABILISERINGSMEKANISMEN FÖR BANANER)

Avtalet innebär att det för varje centralamerikanskt land införs en förmånstull på bananer som omfattas av nummer 0803 00 19 (färska bananer). Förmånstullen gäller från avtalets ikraftträdande till och med 2020 (tullsänkningen anges i en tabell och är uppdelad per år och land). Denna särbehandling bygger på en stabiliseringsklausul i vilken det fastställs en årlig

tröskelvolym för import från de centralamerikanska länderna under övergångsperioden.

Om importen av bananer till följd av de sänkta tullarna ökar i sådan omfattning att den orsakar eller hotar att orsaka allvarlig skada för EU:s banansektor fastställs i förordningen lämpliga förfaranden som ska antas för att förhindra allvarlig skada för sektorn. Kommissionen har övervakat utvecklingen av importen av bananer från de centralamerikanska länderna (enligt artiklarna 3 och 13 i förordningen) för att utvärdera om villkoren i förordningen är uppfyllda och om det finns skäl att inleda en skyddsundersökning eller införa åtgärder för förhandsövervakning.

Även om bananimporten från Guatemala översteg tröskelnivån med 27 % under 2015 inledde kommissionen inte, och mottog inte heller någon begäran om att inleda, någon skyddsundersökning eller förhandsövervakning. Importen ansågs inte utgöra något hot mot EU:s banansektor. Samtidigt var övriga centralamerikanska länder inte i närheten av att nå upp till tröskelnivåerna i stabiliseringsmekanismen. I slutet av 2015 uppgick den sammanlagda volym som varit föremål för förmånsbehandling i Centralamerika endast till 65 % av det fastställda tröskelvärdet.

Land	Utnyttjad volym	Tröskelvolym	%
GUATEMALA	79 068 834	62 500 000	127
HONDURAS	4 440 601	62 500 000	7
NICARAGUA	8 389 294	12 500 000	67
PANAMA	207 829 771	468 750 000	44
COSTA RICA	927 260 997	1 281 250 000	72
EL SALVADOR	0	2 500 000	0
TOTALT	1 226 989 497	1 890 000 000	65

Import under 2015 av bananer inom ramen för stabiliseringsmekanismen (i kg)

6. SLUTSATS

När tre år har gått sedan avtalet trädde i kraft går genomförandet stadigt framåt och den institutionella ramen enligt avtalet fungerar väl.

Trots att Centralamerikas handelsmiljö utvecklats negativt globalt sett uppvisade EU:s handel med Centralamerika en ganska stark utveckling. Det faktum att en stor regional exportör (av it-komponenter) i Centralamerika flyttat ut påverkar fortfarande – precis som under 2014 – utvecklingen starkt negativt, även om Centralamerikas övriga export till EU i genomsnitt ökade med 13,8 % under 2015. En bransch som har haft stor betydelse för exportens återhämtning är kaffeindustrin som ökade med 34 % jämfört med föregående år. EU:s export till Centralamerika har haft en liknande tillväxttakt och ökade med hela 22 % under 2015.

Trots denna stabila ökning är utnyttjandet av den befintliga förmånsbehandlingen fortfarande ganska lågt när det gäller EU:s export till Centralamerika, men är klart bättre när det gäller EU:s import från Centralamerika. Det är möjligt att det kan komma att behövas ytterligare kommunikationsinsatser i EU för att öka kunskapen om de fördelar som avtalet innebär för EU:s exportörer. Kommissionen är fortfarande engagerad i åtgärder för att öka de ekonomiska

aktörernas medvetenhet om de möjligheter som avtalet ger. Medlemsstaternas insatser vore också betydelsefulla.

Med tanke på att tullkvoterna fortfarande till stor del är underutnyttjade finns det fortfarande goda möjligheter för de ekonomiska aktörerna att utveckla handelsförbindelserna ytterligare.

När det gäller stabiliseringsmekanismen för bananer var den totala importen från Centralamerika generellt sett stabil och låg klart under den kumulerade tröskelvolymen. Även om bananimporten från Guatemala överskred tröskelvärdet ansågs det inte finnas skäl att överväga ett tillfälligt upphävande av förmånstullarna, eftersom importen inte ansågs destabilisera EU:s marknad.

När det gäller handeln med tjänster minskade handeln mellan de båda regionerna under 2014 marginellt till 5,9 miljarder euro. Panama, Costa Rica och Guatemala är fortfarande de viktigaste handelspartnerna i detta ekonomiska område. Handeln är fortfarande för begränsad för att det ska gå att utvärdera avtalets inverkan på handeln med tjänster.

En prioritet för EU kommer att vara att fortsätta att bibehålla och förstärka det positiva samarbetet med Centralamerika med det gemensamma målet att se till att alla relevanta aktörer genomför avtalet korrekt. Ekonomiska aktörer, konsumenter och det civila samhället från båda regioner kommer därmed att kunna tillvarata avtalets alla möjligheter och bygga vidare på dessa för att ytterligare förstärka ett ömsesidigt fördelaktigt samarbete.

För att avtalet ska kunna genomföras är det viktigt att de institutioner som omfattas av avtalet fungerar korrekt. Institutionerna utgör det forum där parterna kan föra diskussioner och hitta godtagbara lösningar för alla parter i olika frågor, alltifrån efterlevnaden av åtaganden som gjorts inom avtalets olika avdelningar (t.ex. handel och hållbar utveckling, offentlig upphandling m.m.) till marknadstillträde. De underlättar i allmänhet för parterna att hantera problem i samband med genomförandet på ett strukturerat och överenskommet sätt.

Här har arbetet på senare tid varit inriktat på samarbete inom arbetsmarknadsfrågor och miljöstandarder, med en bredare syn på det civila samhällets deltagande, den sociala dialogen, kretsloppssamhället och värdekedjor – som alla ligger i linje med EU:s nuvarande handelspolitik¹⁰.

Kommissionen kommer att fortsätta att engagera sig i Centralamerikas genomförande och ta itu med alla frågor som företag, invånare eller andra berörda parter tar upp när det gäller genomförandet av avtalet. Kommissionen uppmanar även EU:s medlemsstater och Europaparlamentet att fortsätta att aktivt bidra till genomförandet.

¹⁰ Se policydokumentet *Handel för alla* (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2016/january/tradoc_154142.pdf).